

PANDEMİ DÖNEMİNDE TÜRKİYE'YE GELEN TURİSTLERİN ZİYARET NEDENLERİNİN DEĞİŞİMİ VE KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

THE CHANGE AND COMPARATIVE ANALYSIS OF THE REASONS OF VISIT OF TOURISTS COMING TO TURKEY DURING THE PANDEMIC PERIOD

Doktora Öğrencisi Ali ILGAZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Konya/Türkiye
ORCID No: 0000-0003-0838-2747

Doç.Dr. Halil AKMEŞE

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Konya/Türkiye
ORCID No: 0000-0003-4694-2215

Cite As Ilgaz, A. & Akmeşe, H. (2021). "Pandemi Döneminde Türkiye'ye Gelen Turistlerin Ziyaret Nedenlerinin Değişimi Ve Karşılaştırmalı Analizi", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:6, Issue:25, pp:808-814

ÖZET

Bu çalışmada 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Hubei eyaletinin en büyük şehri olan Wuhan'da ortaya çıkan ve yeni tip koronavirüs (kovid-19) olarak adlandırılan virüsün Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin geliş nedenleri üzerindeki sayısal etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan "Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler" başlığı altında yayınlanan veri seti kullanılmıştır. Araştırmada 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarının ilk çeyreğine ait yabancı ziyaretçi sayıları esas alınmış ve yıllara göre meydana gelen oransal değişimler ziyaret nedenleri bakımından değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda; gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyet, akraba ve arkadaş ziyareti, eğitim ve staj, sağlık ve tıbbi nedenler, dini nedenler, alışveriş ve iş nedenleri ile Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısında özellikle 2021 yılının ilk çeyreğinde ciddi düşüşlerin yaşandığı tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada; Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısındaki azalış oranının ise en çok "alışveriş" ve "gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler" gibi nedenler ile yapılan ziyaretlerde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Kovid-19, Seyahat Nedenleri

ABSTRACT

In this study, the numerical effect of the virus, which emerged in Wuhan, the largest city of China's Hubei province, in December 2019 and called novel coronavirus (covid-19), on the reasons for foreign visitors to come to Turkey was tried to be examined. The data set published by the Turkish Statistical Institute under the heading "Visitors Departing According to the Reason of Arrival" was used in the study. In the research, the count of foreign visitors belonging to the first quarter of 2017, 2018, 2019, 2020 and 2021 was taken as a basis and the proportional changes that occurred over the years were tried to be evaluated in terms of the reasons for the visit. As a result of the research; it has been determined that the count of foreign tourists coming to Turkey for trips, entertainment, sporting and cultural activities, visiting relatives and friends, education and internship, health and medical reasons, religious reasons, shopping and business reasons, especially in the first quarter of 2021, has been seriously decreasing. Also in the research; it is concluded that the rate of decrease in the count of foreign tourists coming to Turkey is mostly in the visits made for "shopping" and "sightseeing, entertainment, sports and cultural activities".

Key words: Tourism, Covid-19, Reasons for Visit

1. GİRİŞ

Tarih öncesi dönemlere kadar uzanarak insanları devamlı hareket halinde olmaya iten seyahatlerin nedenleri incelendiğinde farklı unsurlarla karşılaşmaktadır. Tarihin çağları değiştikçe din, sağlık, ticaret gibi seyahat nedenlerine; seyahatlerin niteliği ve sıklığının arttığı 1950'li yıllar ve sonrasında yenileri eklenmiştir. Teknolojinin gelişimiyle beraber ulaşım araçlarının niteliklerinin artması, hava, kara, deniz ve demiryollarının gelişmesi, ekonomik refah seviyesinin artışı, sürekli nüfus artışı gibi unsurlar insanları seyahate iten nedenler arasına girmiştir (Sarı Çallı, 2015: 7). Bununla birlikte bireylerin mecburi nedenlerle veya kendi istekleri neticesinde hareketlerini öngören seyahat kavramı, son yıllarda günlük rutin hayattan kaçış, eğlence, yeni yerler görme ve sosyalleşmeyle kavramları ile ilişkilendirilmekte ve ifade edilmektedir (Ayaz ve Apak, 2017: 29). Yine insanın yaradılışı ve doğası gereği; macera arama, yeni ve farklı yerler keşfetme, boş zamanı değerlendirme, eğlenme, dinlenme, eğitim, yenilik arzusu ve ihtiyacı, yeni insanlar ile tanıma, alışveriş yapma, kültürü seviyesini arttırma ve tedavi olma (sağlık) gibi değişik amaç ve sebepler, insanları yüzyıllardır toplu yada bireysel seyahatlere itmiştir (Özkan ve Köleoğlu, 2019: 982). Bu konudaki temel belirleyiciler genelde turistlerin beklentileri ve istekleri olurken bazı zamanlarda bu durum turistlerin elinde olmayan sebeplerden de etkilenebilmektedir (Düzgün, 2021:145). Örnek vermek gerekirse; savaş, terör, doğal afet, salgın hastalık ve ekonomik kriz dönemlerinde insanlar zorunlu bir ihtiyaç özelliği taşımaması sebebiyle turizme daha az talep göstermekte (Gümüş ve Hacıevliyagil, 2020: 76) ve ziyaret nedenlerine bağlı olarak seyahatlerini çoğu zaman ertelemekte yada tamamen iptal etmektedir.

Bu çalışmada 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Hubei eyaletinin en büyük şehri olan Wuhan'da ortaya çıkan ve yeni tip koronavirüs (kovid-19) olarak adlandırılan virüsün Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin geliş

nedenleri üzerindeki değişimsel etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan "Geliş Nedenine Göre ıkış Yapan Ziyaretçiler" başlığı altında yayınlanan veri seti kullanılmıştır. Araştırmada 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarının ilk çeyreğine ait yabancı ziyaretçi sayıları esas alınmış ve yıllara göre meydana gelen değişimler ziyaret nedenleri açısından değerlendirilmeye çalışılmıştır.

2. LİTERATÜR

Pappas (2021) alışmasında yeni koronavirüs (Kovid-19) pandemisinin tatil niyeti üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın rneklemeni Yunanistan Atina'da sürekli olarak ikamet eden 385 kişi oluşmuştur. Araştırma sonucunda tatil niyetini etkileyen iki temel faktör tespit edilmiştir. Bu faktörlerden ilki tatil riskleri, ikincisi ise Kovid-19 olarak ifade edilmiştir. Ayrıca araştırmada sonuçlara dayanılarak bir dizi yönetimsel çıkarımlar sunulmuştur.

Kıvılcım (2020) alışmasında yeni koronavirüs salgınının turizm sektörüne muhtemel etkilerini incelemeye çalışmıştır. Araştırmada Kovid-19 salgını ile ilgili genel bilgiler verilmiş, salgının turizm sektörüne olan etkileri ele alınmış ve pandemi sonrasında turizm sektöründe ortaya çıkabilecek muhtemel değişimler ve yenilikler hakkında bazı öngörülerde bulunulmuştur. Ayrıca çalışmada pandemi nedeniyle turizm sektöründe artık yeni bir dönemin başlayacağı ve ilerleyen süreçte izole tatillerin, sosyal mesafeli turların ve temassız dijital işlemlerin oldukça popüler ve ön planda olacağı ifade edilmiştir.

Büyük ve Can (2020) alışmalarında Kovid-19 salgınının Türk Turizmi'ne olan etkisini seyahat ve konaklama endüstrileri üzerinden değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışmada ilk olarak salgının ortaya çıkışı, dünyaya yayılışı ve bu dönemde yaşanan toplumsal değişim ve etkilerden kronolojik olarak bahsedilmiş, pandemi nedeniyle meydana gelen krizin, turizm sektörüne, seyahat ve konaklama endüstrilerine olan etkisine ilgili literatür işığında yer verilmiş ve bu etkiler açıklanan istatistik veri ile tespit edilmeye çalışılmıştır.

Özaltın Türker (2020) alışmasında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisini altına alan yeni tip koronavirüs salgınının turizm sektörü üzerindeki muhtemel etkilerini incelemeye çalışmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye'de turizm alanında eğitim veren ğretim yeleri oluşturmuştur. Araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden açık uçlu soru formu tekniği kullanılmıştır. Turizm alanında eğitim veren 82 ğretim üyesine yöneltelen 5 açık uçlu soru formundan elde edilen veriler, ilk olarak içerik analizine tabii tutulmuştur. Analiz sonucunda; daha fazla hijyen ve güven talebi, kitle turizmi yerine ferdi turizm, doğa turizmi ve yeni standartlar ve dijitalleşme gibi temel kavramlar ortaya çıkmıştır.

akır ve Barakazi (2020) alışmalarında Koronavirüs sürecinin turizm sektörüne olan etkisini ve salgına karşı alınan önlemleri incelemeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda araştırmada salgın sürecinin tüm dünyada turizm aktivitelerini nasıl etkilediği istatistiksel olarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda; turizm faaliyetlerinin dünya çapında ciddi oranlarda azaldığı tespit edilirken salgına yönelik endişelerin de devam edeceği belirtilmiştir. Öte yandan araştırma sonucunda vurgulanan bir diğer nokta ise; her türlü muhtemel nleme rağmen ilerleyen yıllardaki turizm istatistiklerinin normale dönme ihtimalinin sınırlı olacağıdır.

Kourgiantakis, Apostolakis ve Dimou (2021) alışmalarında pandemi sürecinde turistlerin ziyaret niyetlerinin ne lde etkilendiğini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma Yunanistan'ın Girit Adası'nda gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarında ilk olarak; iç turizm faaliyetlerinin bu dönemde turistik destinasyonların çoğu için tek alternatif olduğu, ikinci olarak ise; bu dönemde turist güvenliği sağlamanın güçlü bir tercih sebebi olabileceği vurgulanmıştır. Ayrıca alışma, pandemi sırasında seyahat davranışı için ampirik kanıtlar sunan ilk araştırmalardan biri olması nedeniyle turizm literatürüne önemli lde katkılar sunmaktadır.

Kabadayı ve Kardeş (2020) alışmalarında KOVID-19'un potansiyel yerli turistlerin tutum ve davranışları ile seyahat eğilimleri üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu tercih edilmiş ve toplam olarak 731 kişiden veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda bireylerin büyük bir çoğunluğunun seyahat planlarını azalttıkları yada erteledikleri, tercih ettikleri turistik ürünlerin farklılaştığı ve hijyene olan duyarlılıklarının önemli lde arttığı tespit edilmiştir.

şanlı, Erdem ve Unur (2020) alışmalarında bireylerin koronavirüs salgınına yönelik algılarının, koronavirüse karşı aldıkları tedbirlerin ve koronavirüs salgınına ilişkin ilgi seviyelerinin tatil satın alma niyetleri ile ilişkisini incelemiştir. 440 anket formu üzerinden elde edilen veriler işığında gerçekleştirilen araştırma sonucuna göre koronavirüs algısı tehlikelilik boyutu ile tatil satın alma niyeti arasında negatif

yönlü bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma sonucunda tatil satın alma niyetinin katılımcıların tatil fiyat beklentisine ve koronavirüs tehlikelilik algısı düzeyine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği de tespit edilmiştir.

Akmeşe ve Ilgaz (2020) ise çalışmalarında yeni tip koronavirüsün (kovid-19) turizme olan ilk etkilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda çalışmada sen beş yılın Ocak aylarında Afrika, Amerika, Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Pasifik, "Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Asya, Güney ve Güney Doğu Asya ve Tayvan'dan Hong Kong'a gelen yabancı turist sayıları incelenmiştir. Araştırmada; 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 yıllarının Ocak aylarında Hong Kong'a gelen yabancı turist sayıları, 2020 yılının Ocak ayı verileri ile karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda 2020 yılının Ocak ayında; Afrika, Amerika, Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Pasifik, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Asya, Güney ve Güney Doğu Asya ve Tayvan'dan Hong Kong'a gelen yabancı turist sayısının geride bırakılan yılların Ocak ayı verilerine oranla oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma sonucunda 2003 yılında görülen SARS virüsüne oranla yeni tip koronavirüsün (kovid-19) Hong Kong'a gelen yabancı turist sayısını daha çok etkilediği tespit edilmiştir.

3. ARAŞTIRMA

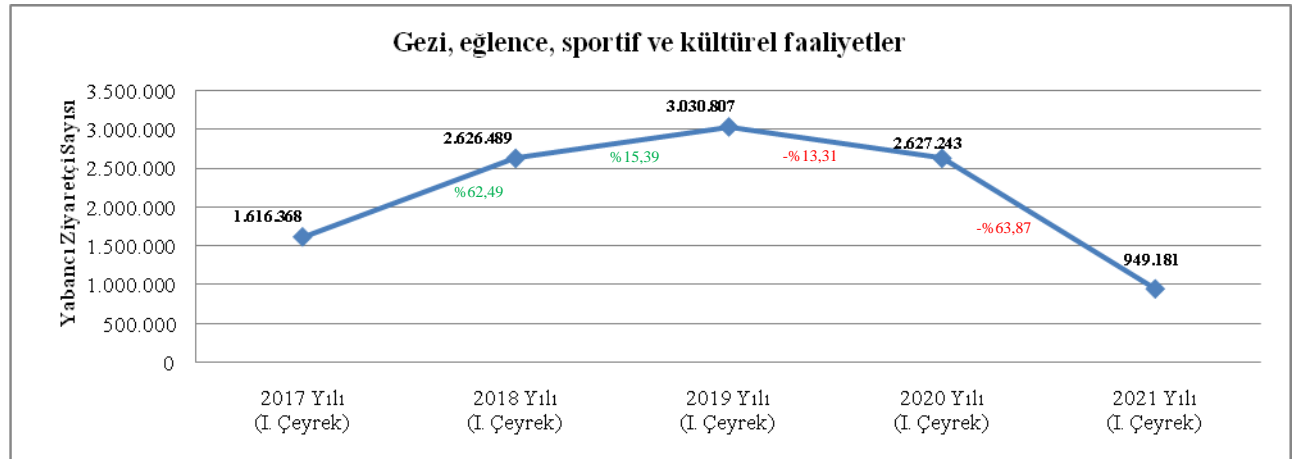
Araştırmada TÜİK tarafından yayınlanan "Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler" verisi kullanılmıştır. Bu kapsamda çalışmada; 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarının ilk çeyreğinde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayıları esas alınmıştır. Yıllara göre meydana gelen oransal değişimler ele alınarak yeni tip koronavirüsün yabancı turistlerin geliş nedenlerini ne ölçüde etkilediği değerlendirilmeye çalışılmıştır. Tablo 1'de 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarının ilk çeyreğinde ziyaret nedenlerine göre Türkiye'ye gelen yabancı turist sayılarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Geliş Nedenleri Açısından Yıllara Göre Sayıları

	2017 Yılı (I. Çeyrek)	2018 Yılı (I. Çeyrek)	2019 Yılı (I. Çeyrek)	2020 Yılı (I. Çeyrek)	2021 Yılı (I. Çeyrek)
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler	1.616.368	2.626.489	3.030.807	2.627.243	949.181
Akraba ve arkadaş ziyareti	889.425	1.029.277	1.017.237	952.597	402.366
Eğitim, staj (1 yıldan az)	20.254	15.047	20.229	12.275	10.698
Sağlık ve tıbbi nedenler (1 yıldan az)	79.709	89.875	137.619	125.042	91.662
Dini/hac	11.190	3.779	9.117	2.427	1.576
Alışveriş	343.343	311.321	362.614	316.515	94.945
İş amaçlı (konferans, toplantı, görev vb.)	390.172	399.359	378.039	255.353	152.172

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021)

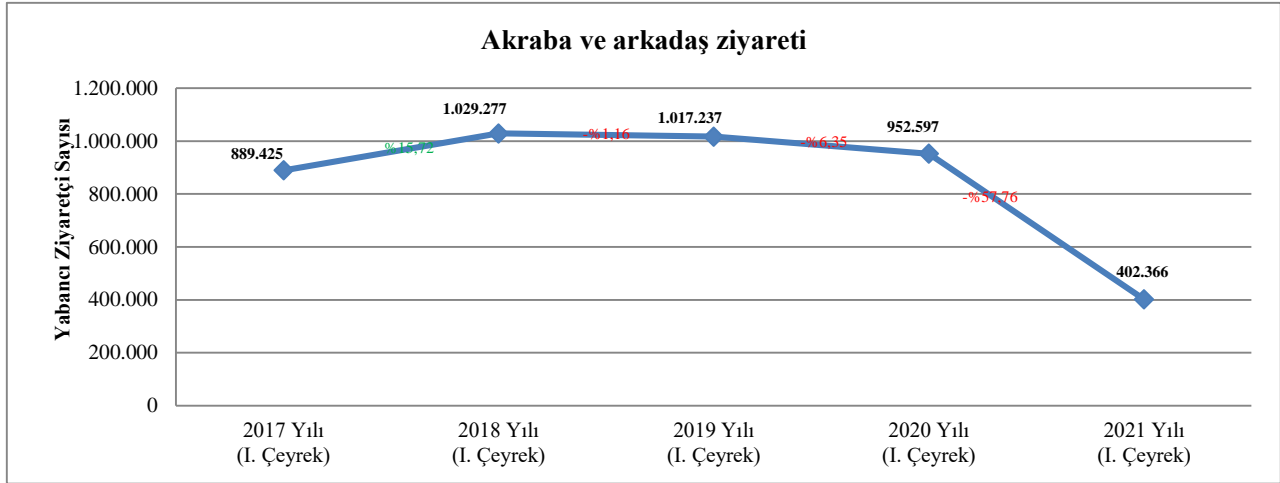
Tablo 1'de ilgili yılların ilk çeyreklerinde ziyaret nedenlerine göre gelen yabancı turist sayılarındaki değişimlerin daha kolay gözlemlenebilmesi adına veriler, aşağıda bulunan grafiklere dönüştürülmüştür:

Grafik 1. Gezi, Eğlence, Sportif ve Kültürel Faaliyetler Nedeniyle Türkiye'yi Ziyaret Eden Yabancı Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021) verileri kullanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

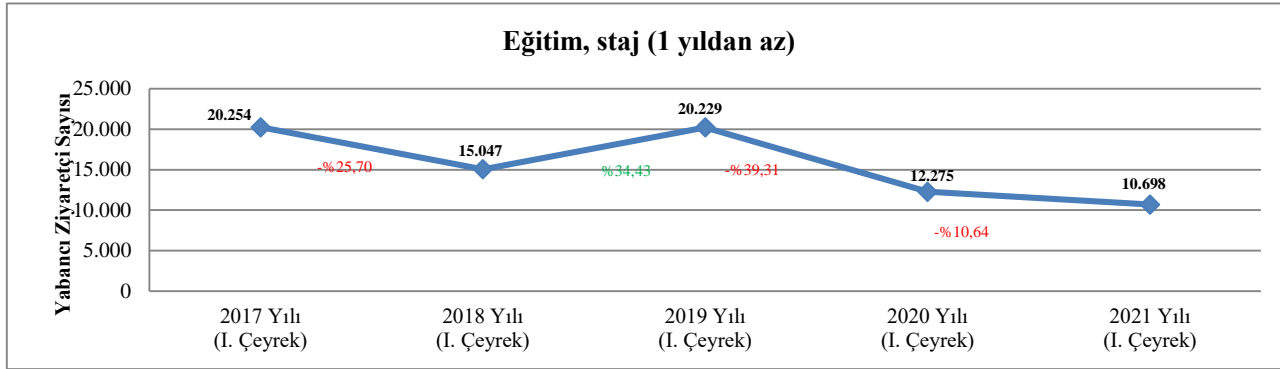
Grafik 1'de görüleceği üzere; gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler nedeniyle; 2017 yılının ilk çeyreğinde 1.616.368, 2018 yılının ilk çeyreğinde 2.626.489, 2019 yılının ilk çeyreğinde 3.030.807, 2020 yılının ilk çeyreğinde 2.627.243, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise 949.181 yabancı turist Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler nedeniyle Türkiye'ye gelen turist sayısı 2019 yılına oranla 2020 yılının ilk çeyreğinde %13,31, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise bir önceki yıla oranla %63,87 azalış göstermiştir.

Grafik 2. Akraba ve Arkadaş Ziyareti Nedeniyle Türkiye'yi Ziyaret Eden Yabancı Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021) verileri kullanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

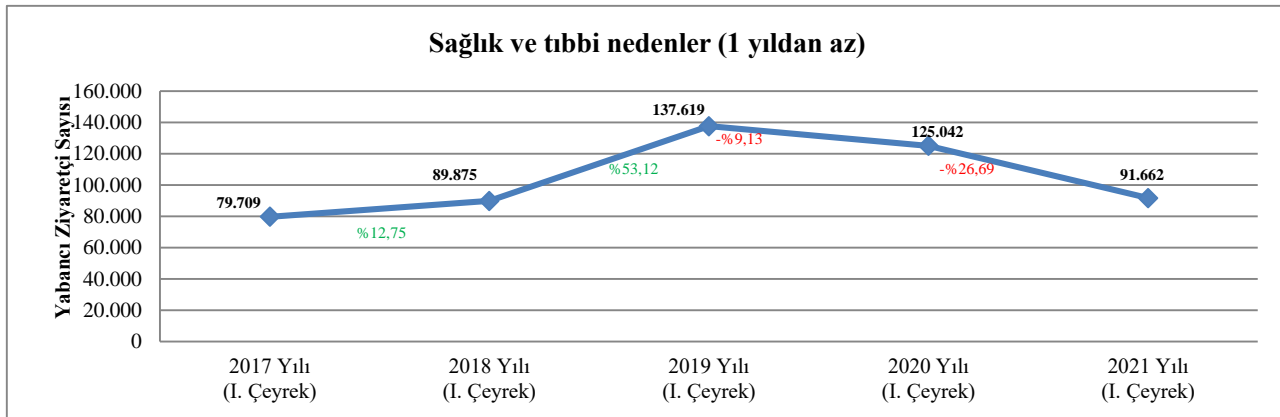
Grafik 2'den de anlaşılacağı; akraba ve iş ziyareti nedeniyle; 2017 yılının ilk çeyreğinde 889.425, 2018 yılının ilk çeyreğinde 1.029.277, 2019 yılının ilk çeyreğinde 1.017.237, 2020 yılının ilk çeyreğinde 952.597, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise 402.366 yabancı turist Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Akraba ve arkadaş ziyaretleri nedeniyle Türkiye'ye gelen turist sayısı 2019 yılına oranla 2020 yılının ilk çeyreğinde %6,35, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise bir önceki yıla oranla %57,76 azalış göstermiştir.

Grafik 3. Eğitim ve Staj Nedeniyle Türkiye'yi Ziyaret Eden Yabancı Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021) verileri kullanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

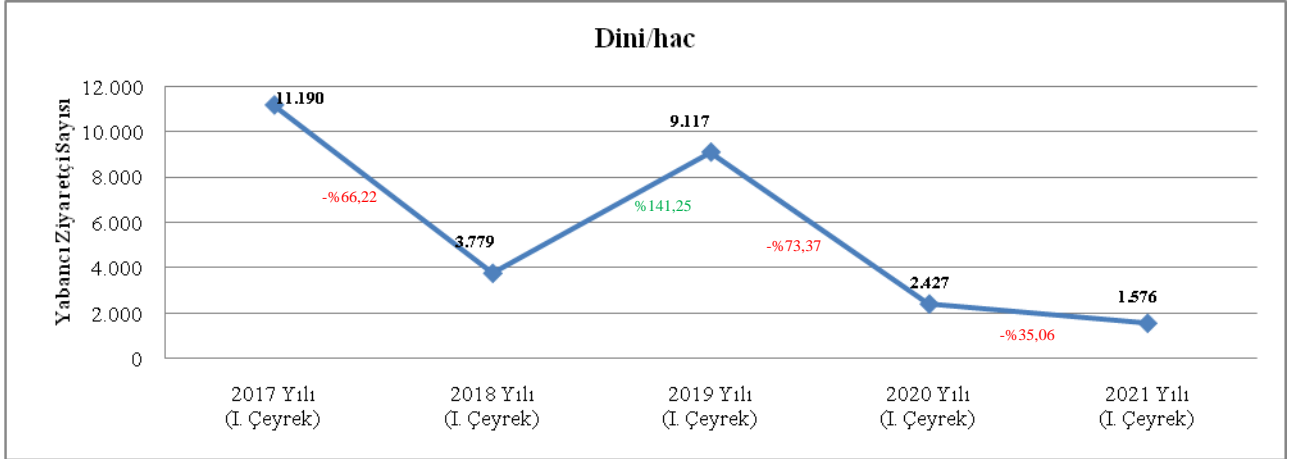
Grafik 3'te de görüleceği üzere; eğitim ve staj nedeniyle; 2017 yılının ilk çeyreğinde 20.254, 2018 yılının ilk çeyreğinde 15.047, 2019 yılının ilk çeyreğinde 20.229, 2020 yılının ilk çeyreğinde 12.275, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise 10.698 yabancı turist Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Eğitim ve staj nedeniyle Türkiye'ye gelen turist sayısı 2019 yılına oranla 2020 yılının ilk çeyreğinde %39,31, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise bir önceki yıla oranla %10,64 azalış göstermiştir.

Grafik 4. Sağlık ve Tıbbi Nedenlerle Türkiye'yi Ziyaret Eden Yabancı Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021) verileri kullanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

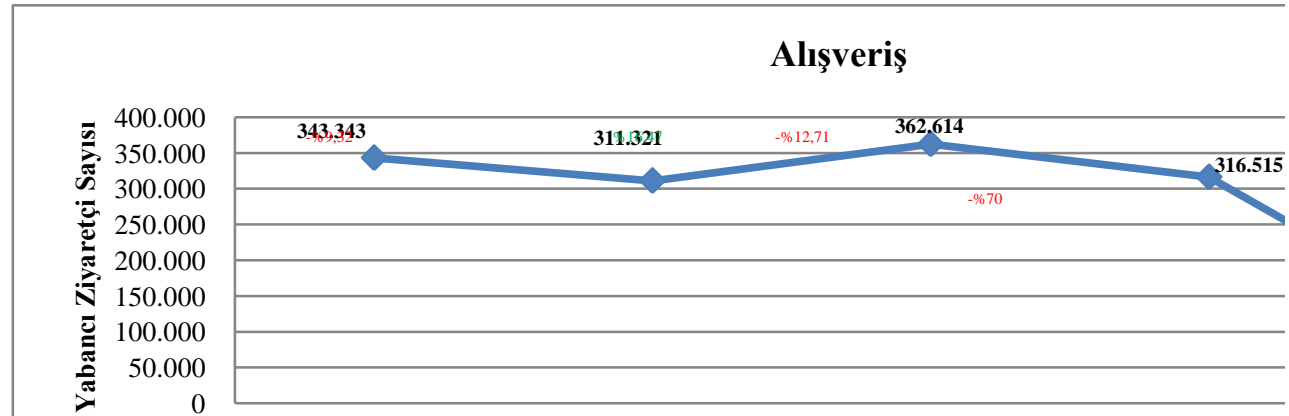
Grafik 4 incelendiğinde; sağlık ve tıbbi nedenler ile; 2017 yılının ilk çeyreğinde 79.709, 2018 yılının ilk çeyreğinde 89.875, 2019 yılının ilk çeyreğinde 137.619, 2020 yılının ilk çeyreğinde 125.042, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise 91.662 yabancı turistin Türkiye'yi ziyaret ettiği görülmektedir. Sağlık ve tıbbi nedenlerle Türkiye'ye gelen turist sayısı 2019 yılına oranla 2020 yılının ilk çeyreğinde %9,13, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise bir önceki yıla oranla %26,69 azalış göstermiştir.

Grafik 5. Dini Nedenlerle Türkiye'yi Ziyaret Eden Yabancı Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021) verileri kullanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

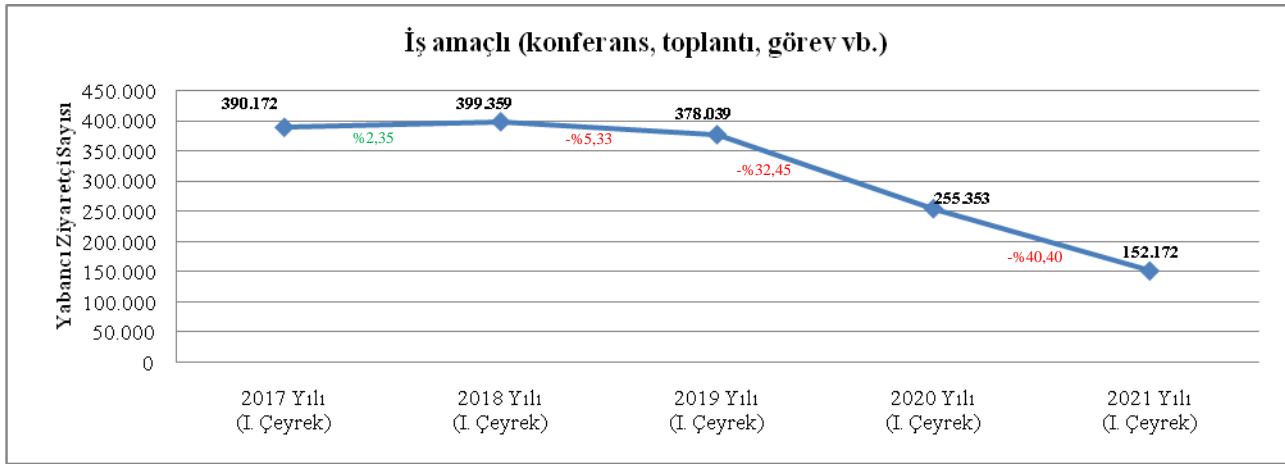
Grafik 5'e bakıldığında; dini nedenler ile; 2017 yılının ilk çeyreğinde 11.190, 2018 yılının ilk çeyreğinde 3.779, 2019 yılının ilk çeyreğinde 9.117, 2020 yılının ilk çeyreğinde 2.427, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise 1.576 yabancı turistin Türkiye'yi ziyaret ettiği görülmektedir. Dini nedenlerle Türkiye'ye gelen turist sayısı 2019 yılına oranla 2020 yılının ilk çeyreğinde %73,37, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise bir önceki yıla oranla %35,06 azalış göstermiştir.

Grafik 6. Alışveriş Nedeniyle Türkiye'yi Ziyaret Eden Yabancı Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021) verileri kullanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Grafik 6'da alışveriş nedeniyle Türkiye'yi ziyaret eden yabancı turistlerin sayıları gösterilmektedir. Buna göre alışveriş nedeniyle; 2017 yılının ilk çeyreğinde 343.343, 2018 yılının ilk çeyreğinde 311.321, 2019 yılının ilk çeyreğinde 362.614, 2020 yılının ilk çeyreğinde 316.515, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise 94.945 yabancı turistin Türkiye'yi ziyaret ettiği görülmektedir. Alışveriş nedeniyle Türkiye'ye gelen turist sayısı 2019 yılına oranla 2020 yılının ilk çeyreğinde %12,71, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise bir önceki yıla oranla %70 azalış göstermiştir.

Grafik 7. İş (Konferans, Toplantı, Görev vb.) Nedeniyle Türkiye'yi Ziyaret Eden Yabancı Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK (Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçiler, 2003-2021) verileri kullanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Grafik 7'de iş (konferans, toplantı, görev vb.) nedeniyle Türkiye'yi ziyaret eden yabancı turistlerin sayıları gösterilmektedir. Grafik incelendiğinde iş nedeniyle; 2017 yılının ilk çeyreğinde 390.172, 2018 yılının ilk çeyreğinde 399.359, 2019 yılının ilk çeyreğinde 378.039, 2020 yılının ilk çeyreğinde 255.353, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise 152.172 yabancı turist Türkiye'yi ziyaret ettiği görülmektedir. İş amacıyla Türkiye'ye gelen turist sayısı 2019 yılına oranla 2020 yılının ilk çeyreğinde %32,45, 2021 yılının ilk çeyreğinde ise bir önceki yıla oranla %40,40 azalış göstermiştir.

4. SONUÇ

Turizm dinamik yapısının yanı sıra talep esnek bir özellik göstermesi nedeniyle dünyada meydana gelen olumsuz değişimlerden oldukça çabuk etkilenebilmektedir. Herhangi bir ülkede meydana gelen savaş, terör, siyasi kriz, doğal afet ve salgın hastalık gibi durumlarda turistlerin ilgili ülkeye gitme talepleri de bu olumsuz durumlara paralel olarak düşüş göstermektedir. Bilindiği üzere; 2019 yılının son aylarında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve kısa sürede tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs (Covid-19) salgını da turizmi neredeyse durma noktasına getirmeyi başarmıştır. Birçok ülke salgının yoğun yaşandığı diğer ülkeler ile arasındaki ticari ilişkilerini azaltmış ve seyahat kısıtlamalarını gündemine almıştır. Yaşanan bu olumsuz durum turizm açısından da öngörülemez bir durum olarak kendini göstermeye başlamıştır. 2020 yılının ilk aylarından itibaren oluşan korku ve panik nedeni ile birçok kişi seyahat planlarını, rezervasyonlarını iptal etmiş ve zorunlu kalmadıkça sürekli bulunduğu yerden farklı bir yere seyahat etmemeyi tercih etmiştir. Tüm bu olaylar neticesinde turizmden gelir elde eden ülkeler de bu olumsuz durum karşısında çaresiz kalmıştır. İnsanlarda meydana gelen güvenlik ve hasta olma korkusu karşılanması gereken bazı ihtiyaçların önüne geçmeyi başarmıştır. Salgının gittikçe ciddi bir hal alması ve ölüm oranlarının artması neticesinde insanlar zorunlu olmadıkça seyahat etmemeye başlamıştır. Bu çalışmada koronavirüs pandemisinin başlangıcı itibarıyla Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin ziyaret nedenlerindeki değişim oranları ikincil veriler aracılığıyla incelenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda; gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyet, akraba ve arkadaş ziyareti, eğitim ve staj, sağlık ve tıbbi nedenler, dini nedenler, alışveriş ve iş sebebi ile Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısında özellikle 2021 yılının ilk çeyreğinde ciddi düşüşlerin yaşandığı tespit edilmiştir. Ayrıca Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısındaki azalış oranının ise en çok "alışveriş" ve "gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler" gibi nedenler ile yapılan ziyaretlerde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKÇA

- Akmeşe, H. & Ilgaz, A. (2020). "Effects of Novel Coronavirus (Covid-19) Pandemia on the Number of Tourist Arrivals in Hong Kong: A Comparative Analysis with Figures of Last Five Years", *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(4): 2589-2599.
- Ayaz, N. & Apak, Ö. C. (2017). "Kış Turizmine Katılan Yerli Ziyaretçilerin Seyahat Davranışları: Erciyes Kayak Merkezi Örneği", *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (49): 27-43.
- Büyük, Ö. & Can, E. (2020). "COVID-19 Salgınlarının Türk Turizmine Etkisi: Seyahat ve Konaklama Endüstrileri Üzerine Değerlendirme", *AHBVÜ Turizm Fakültesi Dergisi*, 23(2): 312-331.
- Çakır, P. & Barakazi, M. (2020). "Koronavirüs Sürecinin Turizm Sektörüne Etkisi ve Salgına Karşı Alınan Tedbirler", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(3): 313-332.

- Düzgün, E. (2021). "Pandemi Sonrası Yeni Turist Tercihi: Glamping Turizmi", ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 11(1): 145-158.
- Gümüş, A. & Hacıevliyagil, N. (2020). "Covid-19 Salgın Hastalığının Borsaya Etkisi: Turizm ve Ulaştırma Endeksleri Üzerine bir Uygulama", Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 11(1): 76-97.
- Kabadayı, M. & Kardeş, N. (2020). "Kovid-19'un (Koronavirüsün) Yerli Turist Davranışı ve Seyahat Eğilimlerine Etkileri", Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, 4(4): 3703-3719.
- Kıvılcım, B. (2020). "Covid-19 (Yeni Koronavirüs) Salgınının Turizm Sektörüne Muhtemel Etkileri", Uluslararası Batı Karadeniz Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 4(1): 17-27.
- Kourgiantakis, M.; Apostolakis, A. & Dimou, I. (2021). "COVID-19 and holiday intentions: the case of Crete, Greece", *Anatolia*, 32(1): 148-151.
- Özaltın Türker, G. (2020). "Covid-19 Salgını Turizm Sektörünü Nasıl Etkiler? Turizm Akademisyenleri Perspektifinden Bir Değerlendirme", *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2): 207-224.
- Özkan, Ç. & Köleoğlu, N. (2019). "Turistlerin Seyahat Motivasyonları ve Memnuniyet Düzeyleri Arasındaki İlişki: Kanonik Korelasyon Analizi", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(3): 981-994.
- Pappas, N. (2021). "COVID 19: Holiday intentions during a pandemic", *Tourism Management*, 84: 1-10.
- Sarı Çallı, D. (2015). "Uluslararası Seyahatlerin Tarihi Gelişimi ve Son Seyahat Trendleri Doğrultusunda Türkiye'nin Konumu", *Turizm ve Araştırma Dergisi*, 4(1): 4-28.
- Şanlı, C.; Erdem, A. & Unur, K. (2020). "Koronavirüs Salgınının Tatile Çıkma Niyeti Üzerine Etkisi", *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3): 1671-1688.
- TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu, www.tuik.gov.tr